

Тофанюк О. В., Пономаренко Г. І.

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського «ХАІ»

УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛІНГУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ З ВИКОРИСТАННЯМ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У практичній діяльності багатьох економічних агентів ринку служба постачання не завжди може реалізувати бюджет платежів, поставок сировини і матеріалів, а також своєчасно забезпечити заплановану програму виробництва необхідними видами матеріальних ресурсів. Виробництво змушене в такій ситуації підлаштовуватися під сформовані можливості постачання і коригувати заплановану програму випуску продукції.

Відсутність матеріалу, передбаченого базовою технологією, його заміна, відхилення від встановлених норм витрати сировини і матеріалів і застарілі норми витрати є суттєвою внутрішньою причиною втрат, зростання витрат і подорожчання продукції, ціна якої стає неконкурентоспроможною. А це ускладнює її просування на ринки і негативно впливає на майбутні доходи господарюючого суб'єкта [2].

Одна з проблем в управлінні постачанням, як показує досвід, полягає в окремих недопоставках необхідної сировини і матеріалів і порушення графіка поставок через невизначеність зовнішнього ринка. З цієї причини ресурси використовуються недостатньо ефективно, а зростання цін на них не вдається компенсувати. Крім того, при прийнятті рішень про закупівлі основної сировини і матеріалів не враховується вплив розмірів матеріальних запасів на грошові потоки економічного агента ринку [1].

Основним завданням поліпшення фінансових потоків господарюючого суб'єкта є підтримання в зазначений час логістики різних виробничих запасів в необхідному обсязі, в необхідних точках з найменшими витратами на здійснення цих дій [3].

Контролінг на ДП «ХМЗ «ФЕД» здійснюється у вигляді зовнішньої аудиторської перевірки. Аудиторську перевірку на підприємстві проводить аудиторська фірма ТОВ «КРЕСТОН ДЖІ СІ ДЖІ АУДИТ»

Огляд основних сучасних продуктів автоматизації аналізу виробничих запасів дозволяє говорити про різноманітність підходів, орієнтованих на користувача інформації (табл. 1).

Таблиця 1 - Огляд сучасних продуктів автоматизації аналізу виробничих запасів

Програмний продукт	Основні функціональні можливості
Hyperion Pillar	Система дає змогу підвищити надійність, ефективність та швидкість ітераційних ієрархічних процесів бюджетування, допускає до складання бюджету менеджерів всіх підрозділів, акліматизує бюджет відповідно змінам зовнішнього середовища.
Hyperion Planning	Інтернет-зорієнтоване рішення задля бюджетування, прогнозування та планування, котре дозволяє забезпечити інтегрований процес підготовки та узгодження планів на масштабах організації чи груп організацій.
Adaytum e.Planning	Програма складана з трьох модулів, кожен з них оптимізований належно до розподілу призначень учасників процесів планування: e.Planning Contributor; e.Planning Analyst; e.Planning Reporter.
Comshare MPC	Комплексна систематичність автоматизацій процесів бюджетування, та фінансового планування, а також консолідації та управлінського аналізу.
KIC:Бюджетування	Спеціалізований програмний продукт, котрий призначений для складання річних бюджетів підприємства із помісячною деталізацією. Обчислення бюджету ґрунтується на аналізі перспектив приватного підприємства із виробництва продукції та обліком існуючих виробничих потужностей, графіку капітальних ремонтів, а також забезпечення діяльності господарства необхідними компонентами зі сторони й напівфабрикатами особистого виготовлення.

BPlan	Використовується задля розробки, контролю та аналізу виконання бюджетів на невеликих або середніх компаніях. Він призначений також для вирішення задач фінансового планування, які постають перед керівниками, економістами, фінансовими директорами та фінансовими аналітиками.
-------	--

Джерело: сформовано авторами

Аналізуючи стан активів підприємства бачимо, що основна частина припадає саме на оборотні активи, частка їх перевищує 70% протягом усього періоду, а у 2021 році більше 80% активу балансу. Також протягом 2017-2021 року не виділяється чіткої тенденції, розмір складових активів то підвищувався у 2017-18 роках то зменшувався у 2019 році.

Спостерігаються зміни діяльності аналізованого підприємства, оскільки протягом аналізованого періоду вартість активів та власного капіталу стало зростає, що свідчить про активну діяльність. Проте, відсутня тенденція в розвитку основних засобів та запасів, а саме зниження даних показників у 2018-2019 роках, що свідчить про відсутність сталого оновлення матеріальної бази, проте у 2020-2021 роках майже всі аналізовані показники підприємства збільшуються, що може свідчити про нарощування діяльності.

Основну частину витрат підприємства займають витрати на оплату праці та матеріальні витрати, при чому відсоток матеріальних витрат у 2017-2018 роках був значно більшим, ніж у 2019 - 2020 рр, у 2021 році частка матзатрат знов почала зростати. Таким чином аналізоване підприємство не має чіткої тенденції в структурі витрат, що може свідчити про неоднорідність процесів виробництва.

Література:

1. Бублик М. О. Проблеми управління виробничими запасами на підприємствах та шляхи їх вирішення. Управління розвитком. 2014. № 2 (165). С. 90-92
2. Кривешко О. В., Шпарик Я. Я., Мельник Н. В. Особливості управління запасами в кризових умовах. Ефективна економіка. 2022. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10301>.
3. Охрамович О. Р. Теоретичні і практичні аспекти формування облікової політики підприємств в сучасних умовах господарювання. Актуальні проблеми економіки. 2013. № 5 (143). С. 190-194
4. Офіційний сайт ДП «Харківський машинобудівний завод «ФЕД». URL: <https://www.fed.com.ua/ru/business-model.html>.